

Sisällys

Alkusanat	10
-----------------	----

I osa Hyvän opetuksen perusteita

Millainen on hyvä koulu?	18
Millainen rehtori luo hyvät edellytykset opettamiselle?	19
Miten koulun koko vaikuttaa oppimiseen?	22
Miten luokkakoko vaikuttaa oppimiseen?	22
Paljonko vaikuttaa pysyvä opetusryhmä?	26
Edistääkö tasoryhmittely oppimista?	27
Toimiiko osittainen integraatio ja tukiopetus?	29
Onko erityisluokista apua?	31
Millainen on hyvä opettaja?	38
Opettajan pätevyys	38
Ovatko odotukset tärkeitä?	41
Hyvä suhde oppilaisiin	43
Millaista on hyvä opetus?	44
Toimiiko perinteinen malli eli suora opetus?	44
Suoran opetuksen osat	47
Tehokkaan opetuksen seitsemän piirrettä	61

Kognitiivisen oppimisen tehokeinoja	63
Tietokoneavusteinen opetus	67
Entä toimivatko nämä?	67
Sisältöjä prosessien tilalle.	76

<p style="text-align: center;">II osa Kohti uusia ratkaisuja</p>
--

Oppilasvalikointi eriyttämiskeinona.	80
Ääripäät pois luokasta	81
Ulkoisesta sisäiseen valikointiin.	82
Erityisluokka valikointikeinona	84
Kolme erilaista kokonaismallia.	87
Erityisopetuksen kehitysvaiheet.	88
Laitosmalli ja segregaatio.	90
Porrasmalli ja integraatio	91
Tukimalli ja inklusio	93
Vaikutukset elämänlaatuun: Marja, Arja ja Jaana	96
Tukimalli ja erityisopetus.	98
Esteettömyys – mitä se on?	101
Pyörätuolin ja oven dilemma	102
WHO:n malli terveydestä.	103
Ensisijainen keino: esteettömyys	104

III osa Esteettömän opetuksen kuusi keinoa

Esteettömän opetuksen avaintehtävät	108
Perinteisiä vastauksia	108
Koko luokan toiminnan eriyttäminen	109
Oppilaan hyväksyminen	111
Opettajan työorientaatiot	111
Haastavat tavoitteet	112
Miten tukea oppilaan hyväksymistä luokassa?	114
Koko luokan toiminnan eriyttäminen	115
Tavoiteoppiminen ja formatiivinen arviointi	116
Monitasoinen opetus: tilapäiset tasoryhmät	117
Työskentelypisteet tai pysäkit	117
Rinnakkaisryhmät	118
Vertaistuki: kummit ja opintoluotsit	119
Samanaikaisopetus	120
Avustava opetus	124
Täydentävä opetus ja tiimiopetus	124
Kiertävät työasemat ja rinnakkaisopetus	125
Vaihtoehtoiset työasemat ja henkilökohtainen opetus	126
Samanaikaisopetuksen vaikutukset	127
Yhteistoiminnallinen ryhmätyö	129
Yhteistoiminnallisen oppimisen tuntomerkit	131
Ryhmätyön vaikutukset	133
Ryhmätyötä helposti: parit ja vertaisopetus	135
Parityöskentelyn muotoja	137
Vastavuoroinen opetus	139

Työrauhan ylläpitäminen ryhmätöissä	139
Hyviä ryhmätyörakenteita	140
Varsinaiset ryhmät, kotiryhmät ja tilapäisryhmät	142
Päivänavaus: aamupiiri.	143
Yhteistyö: perheet, avustajat, ammattilaiset	147
Yhteistyö perheiden kanssa	147
Yhteistyö kouluavustajien kanssa.	151
Yhteistyö ammattilaisten kanssa	153
Varmista työrauha	155
Häiriöiden kolme tyyppiä	156
Mistä häiriöt johtuvat?	157
Opettajan kolme auktoriteettia	158
Työrauhan portaat: kolme askelmaa	162
Mitä seuraamuksia kannattaa käyttää?	166

<p>IV osa Henkilökohtainen eriyttäminen</p>
--

Kenellä on erityistarpeita?	174
Kolmiportainen tuki.	177
Erityisluokka vai erityinen tuki?	180
Henkilökohtainen opetussuunnitelma	181
HOPS-työryhmä	182
Oppilaan alkuarviointi	183
Opetustavoitteiden asettaminen	185
Millaisia tavoitteiden tulee olla?	186
Valitse tärkeimmät tavoitteet	187

Miten tavoitteet kirjoitetaan?	188
Yhdistä opetus luokan toimintaan	190
Esimerkki opetusohjelmasta: luetun ymmärtäminen	191
Oppilasarvioinnin yksilöllistäminen	192
Miten vaikutan haastavaan käyttäytymiseen?	193
Käyttäytymisanalyysi	194
Tapausesimerkki käyttäytymisanalyysistä.	196
Loppusanat	198
Lähteet	200
Liitteet	
Liite 1. Näin tulkitset efektikokoa.	218
Liite 2. Kansainvälisiä kannanottoja inklusiosta	219
Liite 3. Inklusio – puolesta ja vastaan	221
Liite 4. Tiivistelmä oppimiseen vaikuttavista tekijöistä	239

Tietolaatikat

Oppimistulosten arviointi: efektikoko.	20
Mitä ovat esineellistyminen ja metafora?	78
Mitä eroa on integraatiolla ja inklusiolla?	86
Käsitteitä	176